

SÅ MINNS VI AXEL BOLLING.

Godsägare IVAR EKVALL,:

Det var en rikt begåvad man som med Axel Edvard Bolling gått ur tiden. Lätt och snabbt fattade han det väsentliga i de olika frågorna. Med beundransvärd reda och klarhet såväl i tal som skrift kunde han med lätthet framlägga sina synpunkter. Dessa hans goda egenskaper kom honom väl till pass såväl som ledamot av stadsfullmäktige och som dess ordförande. Han tillhörde också under många år drätselkammaren och ett 'lertal andra styrelser och nämnder, och överallt gjorde han betydande insatser.

Mitt samarbete med Axel Bolling började 1916 och fortsatt långt in på 1930-talet. Jag lärde då känna honom såsom en gedigen, kunnig och varmhjärtad man och vårt samarbete och vänskap var det allra bästa. Jag hade också förmånen att samarbeta med honom i Gränna hembygdsförenings styrelse under de år anläggningarna på berget och nere i staden kom till. Tack vare Bollings stora förmåga att anskaffa pengar och leda arbetet samt hans brinnande intresse för hembygden har föreningens anläggningar blivit utomordentligt välordnade och ett mönster för många andra hembygdsvårdare.

Axel Bollings insats inom stadens kommunala förvaltning och inom hembygdsföreningen har varit så sora och betydelsefulla att hans minne alltid skall leva och hedras.

Fabrikör OLOF FONG:

Hembygdsrörelsen har fått sorg. Med Axel Bollings bortgång har storfuran fallit i Gränna hembygdsförening. Hans bortgång har djupt gripit oss. Under ett halvt sekel var han den ledande gestalten i vår förening. Stor vilje- och handlingskraft lade han ner för att bevara minnet av vår hembygd till kommande generationer. Artur Hazelius ord "Från fädrarna har det kommit, till söner skall det gå" var för honom en levande devis. Med tacksamhet skall vi minnas hans gärning, det föredöme han varit med en aldrig sviktande pliktuppfyllelse och hans hängivna arbete för hembygden.

Kamrer CARL A. ESTBERG,

Att en gång ha mött Axel Bolling var liktydigt med att vara hans vän för livet. Hans djupa intresse för reseliv och hembygdsvård förde oss samman och på dessa områden var han inte bara stora kännaren utan även den djupt förstående människan. Hans spontana uttryck för hans levande intresse på dessa områden gjorde att det då och då kunde finnas olika meningar om ett och annat, men antingen man var hans meningsfrände eller motsatsen måste man hysa stor respekt för hans uppfattning.

Hatif, förmåga att entusiasmera där han drog fram hade jag ofta tillfälle att bevittna. Hans lätthet att uppträda i olika sammanhang som helst och där ge sin mening oförtydligt tillkänna var ibland överraskande, men i hög grad stimulerande. Bäst var han dock.

Landsantikvarie

ALLAN NILSON:

Vid meddelandet att vännen Bolling gått över gränsen, är det många minnesbilder som på en gång aktualiseras. Vissa drag är gemensamma för dem alla: det goda humöret, den levnadsglda berättarförmågan, sångarglädjen. Till dem hör också oräddhet och beslutsamhet. Med stor tacksamhet tänker jag på vad han utrett för hembygdsvården såsom pionjär i Gränna, i Vista härad och i länet. Alldeles särskilt kommer intrycken av hans handlingskraft för mig, när det gällde genomförandet av restaureringen på Brahehus 1958. Trots sin höga ålder tog han då genast på sig uppgiften att svara för arbetena ekonomiskt skulle kunna genomföras — ett åtagande bland många, som han även slutförde med stor framgång. Själv var han också med uppe på berget och följde restaureringen med levande intresse från planläggningen till slutbesiktningen.

Med levande intresse tog han också del av vad som skedde inom hembygdsvården och reselivet i länet såsom ledamot av hembygdsförbundets och turisttrafikföreningens arbetsutskott i mer än 25 år. I stor tacksamhet för vad han utfört valdes han även till hedersledamot inom båda organisationerna.

iet i sammanträder och möten skedde med liv och lust. Vid hembygdsförbundets traditionella sommarresor framträdde han med solosång och anförande så sent som 1961. Sista gången han medverkade i hembygdsförbundets årsbok var 1959 med uppsatsen om lantmätare Allvins Vista härads beskrivning 100 år. Han skriver däri bl. a.: "Att när man som Allvin vid nära 90 års ålder redigt och grundligt kan uppskriva sina tankar i filosofiska ämnen, då måste verkligen den långa levnadsbanan ha varit utstakad på ett förnuftigt sätt och tillryggalagd med sans och måtta." Dessa ord kunde då lika väl gälla Bolling själv och nu även de följande i Allvins avskedshälsning i Vista härads beskrivning, som Bolling slutade sin uppsats med:

"Då jag nu efter naturens ordning snart måste gå att i den trefallt store Byggmästarens händer återlämna de verktyg han till jordlivets arbeten gav för att mottaga nya till högre, ädlare och gladare sysselsättningar, kan jag anse detta såsom en avskedshälsning till älskade landsmän".

Rektor GUSTAF WETTER,

Katrineholm:

Axel Edvard Bollings mäktiga stämman har tystnat. Han både syntes och hördes, när han talade och när han sjöng. Och han kunde sjunga! Ända till sin ålders höst hade han vacker och välklingande röst. Under sin krafts dagar — och den varade mycket länge — hade han en väldig resonansbotten, som positivt bidrog till att hans röst verkligen hördes. Dessutom var han mycket musikalisk och hade en osviklig tonträffning. Det var sannerligen inte svårt att teckna upp låtar efter honom.

Sommaren 1957 upptecknade jag en sångpolska efter Axel Edvard, som hade låten efter sin mor, Greta Lisa Bolling, född i Ulrika 1838.

Låt oss dansa, när vi är unga!

Lusti' Kersti lilla känner du mej?
Ja, vi ska dansa, när vi är unga.
Det kommer snart en dag, när det osar igen.

Jag tycker, att Bolling hade denna sångpolska som rättensnöre. Jag har hört honom sjunga på

samkväm och fester i Samfundet för Hembygdsvård, i Svenska Turisttrafikförbundet och under föreläsningsturnéer. Allra bäst och allra helst minns jag dock vännen Bolling, när han som 82-åring ledde sången och dansen kring majstången på den stora hembygdsfesten på Gränna-berget. Hans ungdom varade sannerligen länge. Nu är han borta, den färgstarke sångaren och hembygdsvännen.

Frid över hans minne!

Redan före myndighetsåldern j

Fabrikör Axel Edvard Bolling var Bolling egen företagare och avled på söndagsmorgonen på grundlade den rörelse, som allt-Jönköpings lasarett, där han vår-i fort bär hans namn och som först; dats sedan nyår. Han var född bar namnet Bolling ut över landen 16 sept. 1876 och sålunda det. Som hantverkare tog han för 86 år och 8 månader gammal. mer än 50 år sedan initiativet till

Bolling ^{örjes närmast av ma-} Gränna hantverksförening, vars ka, född Johansson, samt femi ^{ordf. han var under många år.} Inom hantverksorganisationen har han också haft arbetsuppgifter både på läns- och riksplanet. Under pojkåren såg Bolling hur godtemplarna skaffade sig ett eget hem i staden, och eftersom föräldrarna tillhörde den skaran var det naturligt att sonen och hans kamrater redan från början kände sig delaktiga i detta. Godtemplarorden blev också den första plattformen för hans ideella gärning, men samtidigt den medborgarskola, som han väl utnyttjade och gav honom kunskaper, vilka han sedan skulle få mycken nytta av — därom vittnade han gärna. Man kan också med fog påstå, att den förening av idealism och samhällsanda som han där insög satt sin prägel på hans fortsatta livsverk. Han förblev inte bara nykterist livet ut, han förblev också idealist och samhällsbefrämjare.

Så har den kommit, den stund som vi visste måste komma och på sistone förnam snabbt närma sig, stunden då Axel Edvard Bolling lämnat det jordiska och därmed för alltid den stad som han älskade så högt. Det blir tomt när han är borta. Med årens rätt har han visserligen på senare år dragit sig tillbaka från aktiv samhällsgärning, men hans profil har varit så särpräglad och hans person en så levande del av vårt samhälle att han liksom blivit en institution, som man inte velat mista.

För dagens grännabor har Bolling i första hand framträtt som hembygdsman, turistfrämjare och propagandist för vår bygd. Men söker man blicka något mer tillbaka och få en samlad bild av hans nära tre kvarts sekel långa samhällsgärning framträder en betydligt mer nyanserad och rik bild. Till den hör fabriken med en icke obetydlig arbetsstyrka under sig, kommunalmannen, som icke underlät att ta initiativ och göra sina åsikter gällande, nr4i irlpalistpn. som var med i

Även den som tillhör en yngre årgång har inte svårt att se hur Bolling bröt sig fram från ställning i vår stad. Det skedde förvisso inte utan strid, ty att dagtinga med åsikter var honom främmande och att vila på en idé eller att slås ned av motstånd eller misstro kunde inte komma ifråga. Han var med i stadsfullmäktige, drätselkammare, skolstyrelse och praktiskt taget alla styrelser och nämnder. Han blev ordförande i pensionsnämnd och hironarknämnd och till sist även

engagerade han sig och berikade föreningslivet.. Hantverksföreningen är nämnd, i föreläsningföreningen var han en drivande kraft. När författaren Karl-Erik Forslund i en föreläsning talat Varmt för hembygdsvård var han redo att påyrka Bergsföreningens ombildande till Gränna Hembygdsförening, och huru han sedan under ett 40-tal år stod i dess ledning och i hög grad satte sin personliga prägel på dess arbete är allt för väl känt för att behöva påpekas. Det mesta av det som idag ger hembygdsarbetet sin prägel i Gränna har haft honom som tillskyndare eller understödjare.

Från hembygdsarbetet var det inte lång till turistlivet, och i den mån Grännas plats som en av landets främsta turistorter kan tillskrivas någon eller några personers förtjänst måste man i första hand nämna namnet A. E. Bolling. Sveriges första vandrarhem i Gränna tillkom bl., a. på hans initiativ.

Till bilden hör också att det var han som under många år ordnade Svenska flaggans dag i Gränna, att han ofta talat sig varm av fosterlandskärlek den 6 november och att han gjorde en enastående insats för Röda korsets flyktinghjälp efter första världskrigets slut.

När Bolling fyllde 60 år satte han punkt för en rik kommunal gärning, men i stället blommade de ideella insatserna ut i än rikare blom. Hembygds- och turistarbetet lämnade han först helt nyligen, hantverksorganisationen för några år sedan. Under flera år var han expeditör för lokalsjukkassan. Han påtog sig ordförandeskapet i Skidfrämjandet och verkade för tillkomsten" av friluftsgården Dottemålen o. s. v. Hans verksamhetsfält blev med åren även geografiskt allt större, och inom de nämnda intresseområden hade han förtroendeposter och gjorde insatser både på läns- och riksplanet.

Givetvis blev Bollings rika insatser uppmärksammade på skilda håll och åtskilliga hederstucken samlades efter hand i hans händer. Den främsta utnämningen var till riddare av Vasaorden, given till följd av rik ideell gärning.

Under allt detta förblev Bolling en vidhjärtad och generös människa med ett strålende humör, en flödande humor och sprudlande livsvilja. Han var en charmerande värd för tusentals turistgrupper, han var en underhållande berättare i glada vänners lag och han var den glade trubaduren, som gärna lät sin kraftiga stämma ljuda. Han hade

För tusentals människor landet över var Bolling och Gränna två entydiga begrepp. Nu är Bolling borta. Vår stad har blivit fattigare. Men spåren av hans livsverk skall aldrig plånas ut och minnet av hans person skall sent glömmas.

T. G.